

VN/14836/2021

Muistio
26.4.2023

Uudistuva ja osaava Suomi 2021-2027 -ohjelman seurantakomitean kokous

Ajankohta: 26.4. kello 12.30. – 27.4.2023 kello 15.30

Paikka: Original Sokos Hotel Valjus Kajaani

Osallistujat: Seurantakomitean jäsenet

Johanna Osenius, Työ- ja elinkeinoministeriö (puheenjohtaja)

Taina Eckstein, Valtionvarainministeriö

Merja Niemi, Opetus- ja kulttuuriministeriö

Päivi Hämäläinen, Sosiaali- ja terveysministeriö

Sanna Sihvola, Maa- ja metsätalousministeriö

Mauri Yltiö, Ympäristöministeriö

Hanna-Maria Urjankangas, Liikenne ja viestintäministeriö

Jami Holtari, Etelä-Karjalan liitto

Merja Olenius, Etelä-Savon maakuntaliitto

Heli Rintala, Etelä-Pohjanmaan liitto

Pentti Malinen, Kainuun liitto

Jari Mutanen, Etelä-Savon ELY-keskus

Sinikka Kauranen, Hämeen ELY-keskus (valtakirjalla)

Jukka Lehtinen, Keski-Suomen ELY-keskus

Jonas Liimatta, Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus

Hannele Ugur, SAK

Simo Tiainen, MTK ry.

Claes Krüger, Oulun kaupunki

Nina Järviö, Tasa-arvoasiain neuvottelukunta

Mikko Vuoristo, Savonia ammattikorkeakoulu

Pysyvät asiantuntijat

Helena Tuuri, EU:n Itämeri-strategian kansallinen koordinaattori (UM)

Ritva Kurkinen, Työttömien Keskusjärjestö ry

Euroopan komissio

Andreas von Busch, DG REGIO

Linda Sproge, DG REGIO

Aurimas Andrulis, DG EMPL

Samu Tuominen, DG REGIO

Anne Sillanpää, DG EMPL

Pekka Jounila, DG REGIO

Sihteeristön jäsenet

Tapani Kojonsaari, Työ- ja elinkeinoministeriö
Valtteri Karhu, Työ- ja elinkeinoministeriö
Anu Kerkkänen, Ympäristöministeriö
Kalevi Pölönen, Etelä-Savon ELY-keskus
Jaakko Ryymin, Keski-Suomen ELY-keskus
Pasi Loukasmäki, Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus
Minna Talvitie, Ruokavirasto
Tiina Huotari, Uudenmaan liitto
Katja Laitinen, Satakuntaliitto
Jouni Ponnikas, Kainuun liitto

Muut asiantuntijat

Harri Ahlgren, Työ- ja elinkeinoministeriö
Mikko Vähä-Sipilä, Työ- ja elinkeinoministeriö
Anni Salmi, Työ- ja elinkeinoministeriö

Asialista

1. Kokouksen avaus ja tervetulosanat

Johanna Osenius avasi seurantakomitean kokouksen kello 12:30 todeten, että ohjelma toimeenpano on hakujen osalta lähtenyt käyntiin, vaikka ohjelman käyttöön tehtävä tietojärjestelmä ei ole valmistunut tavoitellussa aikataulussa. Puheenjohtaja totesi olevansa hallintoviranomaisena toimivan Työ- ja elinkeinoministeriön puolesta pahoillaan, että tietojärjestelmän puutteiden vuoksi ohjelmakauden käynnistyminen on viivästynyt, eikä kaikkia toimintoja ole saatu viranomaisten käyttöön.

Päätös: Merkittiin puheenvuoro tiedoksi

2. Kokouksen järjestäytyminen ja päätösvaltaisuuden toteaminen

– Todettiin jäsen- tai muut muutokset seurantakomitean kokoonpanossa

Työ- ja elinkeinoministeriön päätöksellä (liite 1) seurantakomitean uusiksi varsinaisiksi jäseniksi on nimetty Jami Holttari Etelä-Karjalan liitosta, Pentti Malinen Kainuun liitosta ja Merja Olenius Etelä-Savon maakuntaliitosta.

Uusiksi Varajäseniksi on nimetty Anna-Riikka Karhunen Kymenlaakson liitosta, Paula Karppinen Kainuun liitosta sekä Eira Varis Pohjois-Karjalan liitosta.

– Todettiin seurantakomitean kokouksessa paikalla olevat jäsenet, pysyvät asiantuntijat ja muut edustajat.

Päätös: Todettiin kokous päätösvaltaiseksi. Paikalla oli $\frac{3}{4}$ seurantakomitean varsinaisista jäsenistä.

3. Edellisen kokouksen muistion hyväksyminen

Liite 2 edellisen kokouksen muistio

Euroopan komission edustaja Pekka Jounila toi esille, että edellisen kokouksen pöytäkirjassa on virhe. Pekka Jounila totesi edellisessä kokouksessa, että myös toteuttamisvaiheessa tulee huomioida nuorison osallistuminen päätöksentekoon, ei vain ohjelman kuulemis- tai valmisteluvaiheessa.

Sihteeristö käsittelee kumppanuusperiaatteen mukaisesti nuorisoedustajan pyytämistä seurantakomitean pysyväksi asiantuntijaksi.

Päätös: Hyväksyttiin edellisen kokouksen pöytäkirja edellä kuvatulla korjauksella ja samalla valtuutettiin seurantakomitean sihteeristö valmistelemaan kumppanuusperiaatteen mukaisesti seurantakomitean kokoonpanon täydentämistä nuorisoa edustavalla pysyvällä asiantuntijalla.

4. Esityslistan hyväksyminen

Päätös: Esityslista hyväksyttiin

5. Katsaus ohjelman käynnistymiseen

Erityisasiantuntija Harri Ahlgren ja johtava asiantuntija Valtteri Karhu esittelivät katsauksen ohjelman käynnistymiseen. (liite 3)

Käydyssä keskustelussa esitettiin kysymyksiä muun muassa ohjelman käynnistymistä tukevista aktivointitoimenpiteistä, tietojärjestelmän kehittämisen haasteista, ohjelman horisontaalisten painopisteiden arvioinnista ja hallituksen vaihdoksen vaikutuksista ohjelman toimeenpanoon

Rahoittavien viranomaisten edustajat totesivat, että jokaisella alueella on avattu hakuja ja toimenpiteitä hakijoiden aktivoimiseksi on käynnissä ympäri Suomen.

EUORA2021 –tietojärjestelmän osalta todettiin, että niiltä osin kuin järjestelmä toimii, se toimii hyvin, mutta viivästymiset eri toimintojen käyttöönotossa on ollut ikäviä ja ne lisäävät työkuormaa rahoittavissa viranomaisissa sen lisäksi, että käynnissä on kaksi ohjelmakautta päällekkäin.

Kokouksen puheenjohtaja totesi yhteenvedossaan, että JTF-rahoituksen aktivointityötä on tehty alkuvaiheessa hyvin, mutta haaste varojen käytön aikataulussa on vielä olemassa. Sitoumus energiaturpeen käytön puolittamiseksi on voimassa, vaikka jossain voi aueta uusia turvenostoalueilta. Tietojärjestelmän kehittämisessä on ollut mukana myös käyttäjiä, vaikka käyttäjätestausta olisi voitu tehdä myös enemmän. Tietojärjestelmän käyttöönoton viiveiden takia tänä vuonna ei tehdä muutoksia olemassa oleviin prosesseihin. Uusi ryhmähankemalli on olemassa käyttäjien toivomuksesta. Hallituksen vaihdoksen vaikutuksia ei vielä tiedetä, mutta hallitus voi tehdä painotusmuutoksia ohjelman sisällä. Hakijat voivat olla alueellisesti eriarvoisessa asemassa esim. maksatushakemusten eriaikaisen päätöksenteon takia.

Euroopan komission edustaja Andreas von Busch totesi, että JTF:n käynnistämisen haaste on budjetin etupainotteisuus. Uusi hallitus aiheuttaa tästä näkökulmasta myös huolia, koska muutokset ohjelmaan voivat aiheuttaa viivästymisiä ohjelman

toimeenpanossa. Euroopan komission edustaja kehottaa hallintoviranomaista informoimaan tulevaa hallitusta hyvin muutosten vaikutuksesta

Kokouksessa tuotiin esille, että ministeriöiden välinen yhteistyö ohjelman käynnistysvaiheessa on toiminut hyvin.

Puheenjohtaja totesi lopuksi, että hallituksen ei odoteta tekevän muutoksia, jotka vaikuttaisivat ohjelman sisältöön. ESR+ kannalta on ollut toiveissa, että hallitus profiloisi tarkemmin rahastojen ja kansallisen toiminnan eroa.

Päätös: Merkittiin käyty keskustelu tiedoksi ja evästykseksi ohjelman toimeenpanoon.

6. RRP ja Uudistuva ja osaava Suomi –ohjelmien täydentävyydet ja synergiat

Raportti: Complementarities and synergies between the Finnish Recovery and Resilience Plan and the Innovation and Skills in Finland 2021–2027 – EU regional and structural policy programme (liite 4)

Johtaja Mikko Vähä-Sipilä esitteli raportin ja RRP -ohjelman toimeenpanon tilannetta. Mikko totesi muun muassa, että Valtiokonttori on rakentanut järjestelmän, josta voi seurata rahoituksen käyttöä reaaliaikaisesti. Tietopalvelut ovat myös viranomaisille keskeiset tietolähteet RRP toimeenpanon kokonaiskuvan aikaansaamiseksi.

RRF toimenpiteet on maantieteellisesti painottunut Etelä- ja Länsi-Suomeen.

Koheesiopolitiikan rahastot ja RRF –sisältää paljon yhteneväisiä toimenpiteitä. Samalla ohjelmissa on omia osuuksia, joita toinen ei sisällä. Esimerkkeinä eroavaisuuksista ruoka-apu ja tiet, joita tuetaan alue- ja rakennepolitiikan rahastoista ja sosiaali- ja terveystalvet, joihin tuki kohdennetaan elpymis- ja palautumisvälineestä (RRF)

Käydyssä keskustelussa todettiin, että kilpailullisten tukien jakautuminen perustuu aktiivisiin hakijoihin alueilla, mutta on hyvä tarkastella jakautumista myös alueellisesta näkökulmasta ja selvittää syitä jakautumisen taustalla.

Pohjoismainen työvoimapalvelumallin rahoitus RRF rahoituksessa kohdistuu TE-toimistojen resurssointiin. Tällä panostuksella saatiin käynnistettyä uudistus ensimmäisen vuoden osalta. Uudistus on perustunut jäsenvaltiokohtaisiin suosituksiin.

Päätös: Merkittiin saatu raportti ja käyty keskustelu tiedoksi

7. Arviointisuunnitelma

Yleisasutuksen 44 artiklan mukaan ohjelman arviointisuunnitelma on annettava seurantakomitealle hyväksyttäväksi viimeistään vuoden kuluessa ohjelman hyväksymisestä. Uudistuva ja osaava Suomi -ohjelma on hyväksytty 5.5.2022. Arviointisuunnitelman ja siihen tehtävät muutokset hyväksyy ohjelman seurantakomitea.

Johtava asiantuntija Valtteri Karhu esittelee ehdotuksen Uudistuva ja osaava Suomi – ohjelman arviointisuunnitelmaksi (liite 5)

Käydyssä keskustelussa esitettiin toive kiinnittää huomiota uusiin ohjelman osuuksiin. Lastensuojelun toimintalinja, aineellinen apu ja JTF rahaston toimeenpanon arviointi.

Lisäksi toivottiin ohjelmaa täydennettävän maaseutuvaikutusten arvioinnilla sekä selvityksellä ohjelman tasa-arvovaikutuksista.

Päätös: Seurantakomitea hyväksyy Uusiutuva ja osaava Suomi-ohjelman arviointisuunnitelman. Arvioinnin ohjausryhmä tarkastelee seurantakomiteassa esitetyjä täydennyksiä arvioinnin toteuttamiseen.

8. Viestintästrategia ja -suunnitelmat

Seurantakomitean tehtävänä on tarkastella ohjelmaan liittyvien viestintätoimien ja näkyvyyttä lisäävien toimenpiteiden toteutusta. Hallintoviranomainen on valmistellut viestintästrategian, jolla ohjataan ohjelman viestintää.

Neuvotteleva virkamies Tapani Kojonsaari esitteli ohjelman viestintästrategian (liite 4)

Erytisasiantuntija Anni Salmi kertoi suunnitelmista kehittää ohjelman tulosviestinnän uutta mallia. Mallia on valmisteltu yhteistyössä sihteeristön kanssa...

Viestintästrategiaa toimeenpannaan alueellisesti. Aluekehitysjohtaja Jouni Ponnikas esitteli Pohjois-Suomen alueellisen viestintäsuunnitelman. (Liite 6)

Käydyssä keskustelussa todettiin muun muassa:

- Ohjelman hankkeiden vaikutusten näkyvyydessä alussa viestintä kohdistuu tuen hakijoihin, mutta jatkossa viestinnässä tulee kohdistaa panostuksia vaikutusten viestintään, jossa alueilla tärkeässä roolissa on myös hankkeet
- Korostetaan vaikuttavuutta. ESR+ toimissa ei ole painotusta etelään tai länteen, vaan toimet ovat aidosti valtakunnallisia. Valtakunnan ison vaikuttavuuden ottaminen viestinnän kohteeksi on tärkeää.
- Viestintä on yksi tärkeimmistä asioista. Lipputunnuksen käytössä ei ole kysymys vain tukikelpoisuudesta, vaan siitä, että toimenpiteet on tärkeitä ja vaikuttavia.
- Regio järjestää mediamatkoja JTF alueille. Mediamatkat voisivat hyvin sopia Suomen alueella. Jos tällaiseen on kiinnostusta kannattaa olla yhteydessä DG Region.
- Vuosi 2023 on eurooppalainen osaamisen teemavuosi. Näille toivotaan joustavuutta viestintäsuunnitelmaan toimeenpanoon. Erityisesti huomioida viestinnässä teemavuodet osana suunnitelmia.
- Olisi tärkeää saada pohjoiset kohteet näkyville mediamatkoille

Sihteeristön päätösesitys: Merkitään käyty keskustelu evästykseksi hallintoviranomaiselle ja alueille.

Päätös: Merkitään käyty keskustelu evästykseksi hallintoviranomaiselle ja alueille.

9. Ohjaus- ja koulutussuunnitelma

Seurantakomitean tehtävänä on tarkastella edistymistä julkisten laitosten, kumppaneiden ja tuensaajien hallinnollisten valmiuksien kehittämisessä. Hallintoviranomainen on laatinut välittävien viranomaisten, kumppaneiden ja tuensaajien osaamisen kehittämiseksi ohjaus- ja koulutussuunnitelman.

Erytysiasiantuntija Anni Salmi esitteli ohjelman ohjaus- ja koulutussuunnitelman (liite 7)

Käydyssä keskustelussa nostettiin esille muun muassa:

- Itämeri-strategian rooli ohjelman toimeenpanossa.
- Edellisen ohjelmakauden havaintona kiinnitettiin huomiota hakemusten heikkoon laatuun ja toivotaan, että ohjelman ohjaus- ja koulutussuunnitelmassa kiinnitetään tähän huomiota.
- Alueilta tuli huomiona, että myös välittävät toimielimet toimivat koulutusjärjestelmässä hakijoiden kouluttajana ja neuvojana. Alueet järjestävät sekä koulutuksia että hakuinfoja. PK-yrityksille on suunnattu erityinen asiantuntijapalvelu.
- Olisi syytä selvitetään onko mahdollista, saada ekosysteemisopimuksille rajattu käyttöoikeus AURA-aineistopankkiin.

Sihteeristön päätösesitys: Merkitään käyty keskustelu evästykseksi hallintoviranomaiselle.

10. Ohjelmanmuutos

Valtioneuvosto hyväksyi kokouksessaan 20.10.2022 JTF suunnitelmat osaksi Uudistuva ja osaava Suomi -ohjelmaa. Samassa yhteydessä todettiin, että JTF – indikaattoreita päivitetään uudella ohjelmamuutoksella vuoden 2023 alussa.

Hallintoviranomainen yhdessä JTF alueiden kanssa on valmistellut ehdotuksen seurantakomitealle uudesta ennallistamista koskevasta indikaattorista.

Erytysiasiantuntija Anni Salmi esittelee muutokset tarvittavat muutokset ohjelma-asiakirjaan. (liite 8a ja Liite 8b)

Käydyssä keskustelussa todettiin: DG Region indikaattorivastaavien mukaan indikaattori on lisättävissä. Metodologia dokumentti tulee lisätä aineistoon joka toimitetaan Euroopan komissioon. Kansallinen indikaattori raportoi ennallistetun pinta-alaa. RCO38 kyse on ennallistetut ja jälkikäyttöön otetun pinta-alan määrästä.

Indikaattorin valistelussa päädyttiin RCO38 indikaattoriin. Puolueiden kanssa käydyn neuvottelun yhteydessä päätettiin lisätä myös kansallinen NO07 indikaattori

Sihteeristön päätösesitys: Hyväksytään JTF-indikaattorin NO07 osalta Uudistuva ja osaava seurantakomitealle hyväksyttäväksi. Ohjelmamuutos toimitetaan komissiolle hyväksyttäväksi seuraavien ohjelmamuutosten yhteydessä.

Päätös: Hyväksyttiin sihteeristön päätösesityksen mukaisesti

11. Havainnot perusoikeusloukkauksista

Hallintoviranomaisen tietoon ei ole tullut oikeusasiamiehelle saapuneita kanteluita tai ratkaisuja jotka koskisivat hallintoviranomaisen tai välittävien viranomaisten toimintaa.

Päätös: Merkitään tiedoksi

12. Muut asiat

a) Tasa-arvoasiain neuvottelukunta esittäytyy

Asiantuntija Nina Järviö esitteli tasa-arvoasiain neuvottelukunnan työtä ja näkökulmaa EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelmaan

b) Sosiaalisten innovaatioiden osaamiskeskus

Neuvotteleva virkamies Tapani Kojonsaari esittelee sosiaalisten innovaatioiden osaamiskeskuksen käynnistämistä

13. Seuraava kokous

Sihteeristön päätösesitys: Seuraava seurantakomitean kokous järjestetään Helsingissä 30.11.2023

Listalle:

- Katsaus ohjelman strategisten hankkeiden toimeenpanoon
- Mahdollistavat edellytykset
- Itämeri strategia
- InvestEU –ohjelmaan siirretyn rahoituksen käyttö
- Ohjelman vaikutus maakohtaisten suosituksen täytäntöönpanoon. – tilannekatsaus
- Vuosittainen tuloksellisuusarviointi

13. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen kello 12.30

Päätetään kokous viimeistään kello 15.30

Johanna Osenius
aluekehitysjohtaja,
seurantakomitean puheenjohtaja

Tapani Kojonsaari
neuvotteleva virkamies
sihteeristön puheenjohtaja

